

ČAJ

Pro chvíle pohody

ŘÍJEN 2005

Časopis Autorů Jičínska

MÚZA

Múza je šelma
Kterou dnes večer musím
Zkrotit Ochočit Udobřit
Múza je ženského rodu
Je žena jako já

Radana Šatánková

10

Vážený čtenáři,

v říjnu 2002 vyšlo první číslo ČAJe a k původního záměru vydávat dvě čísla ročně se podařilo přece jenom něco přidat, a tak držíte v ruce tak trochu jubilejní číslo desáté, což je příležitost k malému ohlédnutí. Za těch deset vydání se postupně změnila grafická úprava titulní strany, ale jinak ČAJ stále přináší příspěvky autorů z Jičínska a od čísla 2 i představuje hosty ČAJe. Je dobře, že mám stálou zásobu autorů a autorek, které chci postupně představit. Dokonce jsem přemýšlel o tom, že bych jedno číslo věnoval pouze našim hostům, ale nakonec i tento jubilejní ČAJ má svoje stále ingredience.

A co jsem přimíchal do jubilejního čísla: jako host se představuje už v úvodu básní Múza Radana Šatánková. A i když ve své básni, podle které jsem si dovolil pojmenovat celý výbor její tvorby, říká **Jen málo mých básní se líbí**, myslím si, že to není pravda. Posouzení nechám na Vás.

Z tradičních opor připravil Josef Jindra povídku **Advent Mojmíra Pivoňky** (dokonce přepracoval závěr povídky po konzultaci v našem spolku). No a dovolil jsem si přibalit příspěvky dvou tvůrců ČAJe, **Básně mého přítele Jozeva dŘevníka Borovského** a veselou historku **Volby** z mé dílny.

HOST ČAJE:

Radana Šatánková (1980) – působí jako novinářka, básnířka, fotografka, střídavě žije ve Frýdku-Místku a v Praze. Publikovala v řadě almanachů a sborníků na literárních soutěžích, prezentaci literárních klubů, humanitárních spolků a nadací z celé České republiky (v roce 2004 33x), je šéfredaktorkou ČRTu (<http://crt.fmkv.net>), je členkou Literárního klubu Petra Bezruče ve Frýdku-Místku, Literárního klubu Pegas Mělník, Literárního klubu dr. Nadi Benešové, členka Skupiny XXVI, Syndikátu novinářů ČR, Kulturního klubu SNČR a literární společnosti Místecká Viola.

Držte nám palce, abychom vydrželi, aby nám i Vám ČAJ stále chutnal a přinášel chvíle pohody a autorům možnost upozornit na sebe, představit svoji tvorbu, což byl vlastně hlavní důvod pro vydávání občasníku.

ČAJ slaví tři roky od prvního čísla a domnívám se, že za tu dobu udělal slušné kručky, a než půjde do školy, nebude čtenáře, který by jej neznal. Tak dobrou chuť, vlastně DOBRÉ POČTENÍ!

Váš Václav Franc

OBSAH ČÍSLA:

Josef JINDRA

– Advent Mojmíra Pivoňky (3)

Radana ŠATÁNKOVÁ

– Jen málo mých básní se líbí a jiné básně (9)

Václav FRANC

– Volby (13)

Jozev dŘevník BOROVSÝ

– Básně (15)

ČAJ pro chvíle pohody

č.10, říjen 2005, ročník IV

Vydáno 15. října 2005 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Grafická úprava titulní strany Jozev dŘevník Borovský

Interní tiskovina LISu

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!

ADVENT MOJMÍRA PIVOŇKY

Josef JINDRA

„Tahle cesta přece bývala kratší, z nádraží na náměstí,“ říkal si pro sebe Mojmír Pivoňka, statný pětapadesátník s postavou, která se ani s přibývajícím věkem nijak nezakulatila, a s černými vlasy, dnes už sice trochu prošedlými, které však příliš nepostoupily z čela na temeno. Ani brýle ještě prakticky nepotřeboval.

„Možná je to tím, jak stárnu, anebo tím mrazem.“ Byly dva dny do Vánoc a proti všem škodolibým zvyklostem přírody z posledních let letos docela přijatelně mrzlo. Ani se na nádraží nepodíval, kolik je tu stupňů, ale takových –6 až –8 by být mohlo. V Praze na Masaryčce při odjezdu byly –3, ale Praha je jiná.

„Jako studentík jsem to chodil tak deset minut. A to už teď jdu, a jsem těžko v půlce!“ Mohla to ovšem ovlivnit těžká taška s knihami na ukázkou a na prodej, ale to si nepřipouštěl.

Kdyby nechtěl, nemusel sem sám osobně jezdit, není to jeho práce, ale šéfa přemluvil, že se chce podívat do míst svých studentských začátků a rozhlédnout se, jak se město změnilo.

Změnilo se. Dříve pochmurná ulice od nádraží do města už by dnes snesla označení „třída“. Spousta dobře zařízených obchodů po obou stranách s výklady zářícími vánoční výzdobou.

Tak tady, v původní šedi, která mu tehdy připadala docela průmyslově moderní, tady on, tenkrát septimán, téměř denně doprovázel na nádraží trochu nazrzlou a málomluvnou sextánku Blázu a snažil se dotýkat se její ruky. A k tomu nesmělé všeobecné řeči. Všechno je pryč, to byla jiná doba. Každý ovšem dojížděl z jiné vesnice, a tak se to dál nevyvinulo. Také proto, že ještě v septimě se rodiče stěhovali do Prahy a on dodělal gympl v Truhlářské. Potom absolvoval pedagogiku, matematiku a fyziku. Miloval je. To jsou nejkrásnější studijní obory! Komu to myslí, nemusí se nic učit, všechno se dá odvodit a vypočítat.

Jemu to sice myslelo matematicky, ale nikoliv společensky: nesmělý ve vztazích, nedovedl se prosadit. Ani pozdní manželství se nevyvedlo, Helena ho zadupávala, jak jen mohla. Ve vztahu k němu nezměnilo nic ani to, že z důvodu nepovedeného potratu v jakémsi předmanželském poměru nemohla teď mít děti a Mojmír byl pro ni jakýmsi snadno ulovitelným objektem. Nevinný, nesmělý, poslušný. A jinak ho neoslovila než „pivoňko“. Dělal v reklamní agentuře a považovala se za umělkyni. Fyzicky ji mohl mít, jen když ji přivezli z agentury totálně namol. To se nebránila, a on proto proti jejím opileckým mejdanům ani nic nenamítal. I když to žádná estetická krása nebyla, ani ona, ani ten čin. Nakonec stejně odešla za někým, kdo si podle ní už tenkrát věděl rady, a po listopadovém sametu o to víc. Zatímco on i potom spořádaně učil své dvě aprobase, plat byl mizerný a ani na zástupce to nedotáhl.

Ještě než práskla dveřmi, hodila na něj zlou slinu: „Ty nuzáku, ty ubohý, dobrácký blbče, ty se drž křídý a tabule a toho svýho Euklejdosa a toho svýho Njutona, ti už jsou dávno mrtví a neublíží ti. Ale na toho Ajnštajna si už dávej pozor. Ten je mrtvej historicky nedávno a ještě ti může duševně uškodit.“

Asi by v tom marazmu skutečně i nadále disciplinovaně setrval, kdyby se pak jednou čistě náhodou u vchodu do metra nesrazil s dobře oblečenou postavou. Poznali se hned a zašli na kafe a na skleničku. Spoluzák z kroužku na pedagogice, se kterým si vždy dobře rozuměl. Ten nebyl v životě tak nesmělý. Zprivatizoval nakladatelství a i v době, kdy se knížky kupují jen sporadicky, dokázal uspět. Na všechno už nestačil, a tak mu jako kamarádovi nabídl dobře placené místo ve své firmě. Věděl dobře proč, že je Mojmír dřič a pactivec, a hlavně mu to dobře myslí. Vysoké nabídky se nedalo odolat.

Začal vědeckou literaturou, teď už umí cokoliv. Odnáší si knihy domů, po večerech si v nich čte a objevuje docela jiný svět, než je matematika. A také je pak dokáže nabídnout. Organizace velkoprodeje ho dokonce baví, ekonomii zvládl levou rukou: „Je to jen matematika pro nezletilce.“ Zapálený amatér ostatně dokáže vždycky víc než nehořlavý vyučenec. A nakonec – matematika je matematika! Šéfovi Láďovi se nejvíc líbilo, že objevuje nové a výrazně výhodnější způsoby jejich daňové politiky, a dokázal to Mojžírovi říci i finančně. Takže o peníze už teď nouze nebyla.

„Když už tam mermomocí musíš jet sám, tak si vem auto nebo aspoň jed' přímým autobusem,“ řekl Láďa, ale když uviděl zkormoucený Mojžírov pohled, jen dodal: „No jo, vždyť já vím, ve vlaku je jiné pohodlí a jsou tam záchody,“ a pobaveně se zasmál. „To máš z toho, že tu svou věc nepoužíváš!“ Hned viděl, že přestřelil, a tak: „Nic ve zlým, Mojku, jsme kamarádi, ne?“

Mojmír byl na svůj věk docela zdravý jedinec, ale jednu nepříjemnou potíž přec jen měl. Doktoři ji označují jako začínající BHP a v jejím důsledku se častěji musí na WC. Pořád se nacházely důvody, proč zrovna dnes nemůže na vyšetření, ovšem hlavně proto, že se ostýchal a také se bál diagnózy a třeba i operace.

Takže jeho první starostí v centru města bude zjistit pozice veřejných záchodků a pak teprve tří knihařských firem, které měl navštívit.

S návštěvou u dřívějších místních spolužáků ani nepočítal. Zvali ho sice na své srazy, ale neměl zájem a s promyšlenou vytáčkou se vždy omluvil. Ostatně už si na ně ani nevzpomínal. Hlavou mu prošla pouze jedna tvář, Richard Pischel s pěšinkou a vždycky s kravatou. Říkalo se mu Říšl Píšl, ale okamžitě tu vzpomínku zavrhl, zvláště proto, že si uvědomil, jak přezdívali jeho žáci jemu. Prostě to není na pořadu dne.

To, co na akutním pořadu bylo, právě teď našel a s dvoukorunou v ruce vstoupil.

„Dobrý den, pane,“ vítala ho vcelku pohledná černovláska střední postavy, tak pětaticet, v přiléhavých bílých kalhotách a červené vestě, která dovolovala vytušit, co je pod ní. „Co ta tady dělá? Tady má být bába šeredná a mrzutá, v obnošených hadřících!“ říkal si a nicméně potěšen úslužností obsluhy nebo spíš pohledné ženy stejně srdečně odpověděl. Potěšilo ho i to, že místnost s pisoáry byla čistá, vkusně přizdobená navoněnými umělými květy a u zdi stála čistá polička na odložení nákupní tašky.

„Tak to se hned tak nevidí,“ divil se Mojmír, zvyklý od pradáвна na oprýskané stěny, loužičky pod botami a na levou ruku zatíženou aktovkou. Příjemně naladěným odezněním metabolického napětí ve vkusně upravených prostorách neodolal a ženě za sklem poděkoval za vzornou provozovnu.

„To víte, pane, snažíme se. Kousek dál je konkurence. A přijďte zas.“

„Ale ano. Dokonce rád. Muži v tomhle věku to potřebují častěji, zvláště když je taková zima.“

Zasmála se docela přirozeně a zakroutila hlavou, jako že to nebude tak hrozné. Kupodivu, i hlas měla docela příjemný. Takový sametový.

Pak stihl jednu z firem, oběd v samoobsluze a druhou firmu. Zase už musel vyhledat dobrodíní veřejné instituce. Snad se na to i ve skrytu duše těšil.

Vítala ho jako starého známého, a když jí vkládal do ruky dvoukorunu, cítil, že mu ruku přidržela asi vědomě déle, než bylo pro předání mince nutné. Zaregistroval to a při odchodu se dal do řeči. Hezky se s ní povídalo. Ona tu vlastně jen zaskakuje za starou tetičku, které tohle patří. Tetička náhle vážně onemocněla, teď je v nemocnici, nemá to zrovna dobré, ale stále se nerozhodla tuhle drobnou živnost pustit. Má to jako přilepšení k důchodu. A ona sama v tento čas mohla tetičce vypomoci, protože je zrovna nezaměstnaná, ale od půlky ledna už má zajištěno místo účetní v jednom zdejší podnik, kde odchází účtařka na mateřskou. A že je sama, v životě má samou smůlu, vychována byla u cizích lidí, zájem má o módu, o hezké věci, účtařina je ovšem prioritní, neboť je to její povolání, a jmenuje se Soňa.

A on tedy je zase Mojmir, říká se mu krátce Mojek a je také sám. Jsou oba svým povoláním vlastně blíženci. Znovu podání ruky s teplým dlouhým stiskem porozumění.

Teď už ji měl prohlédnutou blíže: malý, ale výrazný nos, středně velká, plná ústa s pravidelnými bílými zuby (které zřejmě ráda předváděla), vlasy módně přistřižené k hlavě, veselé – snad nazelenalé – oči, jemná bradička, takže oválný obličej už na první pohled sympatický. Co však bylo nepřehlédnutelné a zjevné, byly tvary pod přiléhavými kalhotami. Dobře si všiml, když se musela otočit a sehnout se pro upadlou minci. Snad to ani neudělala schválně. Měl podvědomě rád takové tvary, o kterých se mohlo bez přemýšlení prohlásit, že tam opravdu jsou. Helena byla zezadu i zepředu vychrtlá jako povřísllo. Možná i proto nemohla přijít do jiného stavu. A snad to bylo i dobře. Chlapecké zadečky mu prostě neseseděly. Ovšem tohle bylo nějak „přesně ono“. Chlapi si to mezi sebou rádi řeknou, tak proč by o tom nemohl aspoň přemýšlet!

Proto také hned zamítl do mysli se deroucí varování ze staroirského eposu Táinu, které nedávno četl: „Následujeme zadek ženy, která nás špatně vede. Je to obvyklá věc, že stádo vedené klisnou se zatoulá a je zničeno.“ Tenkrát se tomu srdečně smál, ovšem tenhle příjemný vjem mu dnes jakoby latentně setrval na sítnici dlouho po odchodu. Co se s tím dá dělat! Vrozený vkus těžko předěláš!

Už musel spěchat do třetí z plánovaných knihařských firem. Proběhlo to rychle. Taška zůstala prázdná, a šlo se lépe. Převzatou hotovost 5.500 Kč zasunul do zeleného pouzdra a schoval do kapsy.

Ani by neuměl odpovědět, zda teď cítí větší potřebu navštívit zase onu místnost, nebo znovu uvidět onu ženu Soňu. Obě potřeby se mu zdály rovnocenně naléhavé, i když ta druhá byla lákavějšího charakteru. Při cestě koupil pět karafiátů, litrovku Modrého Portugalu a čtyři velké obkládané chlebičky. Taška se zase naplnila a Mojkovu podvědomí si hrálo s představou, že jde za dobrodružstvím, jehož podstata se nedá dopředu řešit žádnou diferenciální rovnicí. Mráz rostl i při zatažené obloze a ruce ho zábly jako psa.

Smála se hned, sotva otevřel dveře: „Těšila jsem se, že ještě přijdete!“ Bylo po čtvrté hodině, tedy šero, vlastně už skoro tma. Znovu rituál s dvoukorunou. „Prosím vás, Mojku, nechte to být!“ – nicméně ji vzala.

A jak mu držela ruku, vyděšeně zvolala: „Ale vy máte ruce jako led! To je tam takový mráz? V kolik vám to jede? V osm třicet? Tak víte co, pojd'te se sem dovnitř ohřát!“ Elektrický radiátor červeně svítil a až ven bylo cítit, že je tam teplo. A tak přes veškeré své zábrany vstoupil a hned opatrně vyjmul z tašky karafiáty. Rozpaky jako za puberty. Pak se objevila láhev a chlebičky.

„No tohle, to je na oslavu našeho seznámení? Tak víte co, já to už zavřu. Mám tu cedulku „Pro technickou poruchu zavřeno“ a poprvé ji použiju!“ Pověsila ji zvenčí a vrátila se. Labužnický, ale skrytě vnímal její plnoštíhlou pěknou postavu. Stejně si toho povšimla. Ženy prý v tomto ohledu vidí i dozadu. Jen dovřela, někdo zabouchal a basový hlas volal: „Otevřete, strašně potřebuji!“ „Už nemá šanci,“ odušila Soňa. „A co, stejně už je venku tma,“ a širokým úsměvem pohládila Mojka.

Chlebičky, a hlavně láhev dělaly své a za příjemného hovoru přešla vzájemná srdečnost přes tykání na letmé i méně letmé doteky. On vyprávěl o sobě, o svém postavení, ona pozorně poslouchala a souhlasně kývala hlavou. Po chvíli náhle byla u něho tak blízko, že pokračování rozhovoru snad už jinou cestou jít nemohlo.

„Asi to do dojde až do konce,“ blesklo mu hlavou, lekl se, ale ne na dlouho.

Očima ještě stačil poměřit místnost a jako bystrý matematik hned z Pythagorovy věty věděl, že úhlopříčka bude stačit. Soňa překvapivě ze skříňky vytáhla smotanou karimatku a prošivanou deku („Na co to tady má?“), a lože bylo prostřeno.

Nebylo kam spěchat, na vlak bylo dost a dost času, a tak sbližování nebylo ani zdaleka tak strhující a zuřivé, jaké znal z amerických filmů v televizi. Soňa byla něžná a sladce odevzdaná.

Místnost osvětlovalo jen červené záření topidla a vytvářelo neskutečně působivou intimitu.

Za podobného osvětlení zhotovoval v mládí v zatemněné koupelně černobílé fotografie Bláži. Tehdy se jako z mlhy působením metolhydrochinonové vývojky zjevovaly obrysy nepřítomně se usmívající mladé dívky, stojící před polorozbořenou zdí Uhelných skladů. Pod hladinou vyvolávací lázně se formovala do ostrosti letní blůzka a krátká minisukně, ze které vystupovaly možná nepatrně silnější, leč pro něj o to vzrušivější nohy.

Ted' pod téměř stejnou vlnovou délkou bylo všechno reálné a prostorové. Jeho bloudící a rozkrývající dlaně, přisávající se ústa i hladící oči na všech místech jejího těla systematicky i nahodile nacházely přívětivé a hlad'ounce sametové tvary, snad trochu oblejší než antické, ale ani zdaleka ne barokní, které pod lehkým tlakem měkce ustupovaly a vstřícně se vzdouvaly. A ona, jako by již odedávna na něm znala všechna místa rozkoše, celým svým tělem nalézala neočekávané cesty opakovaného nejvyššího vzrušení a uspokojení. Nesmělá bludička jeho vědomí blikala ve stavu naprosté ztráty sebekontroly.

A tak ani nepozoroval, že nevědomky nohou porazil v rohu stojící vědro s trochou vody a že levá ponožka je docela mokrá. Nic nevadilo, byl nadšen, uspokojen, okouzlen. Kdysi násilné dobývání opilé a nepřitažlivé Heleny v něm vytvořilo trauma jako chronickou nemoc. Tohle byla dávka účinného léku a úpěnlivě si ted' přál, aby tato terapie nebyla jen jednorázová, ale dlouhodobá, celoživotní. Snad se ani nemuselo tak spěchat, snad by opravdu z toho mohl být trvalý vztah. Alespoň dnes by proti tomu vůbec nic neměl, určoval si ve stavu útlumu sebekontroly. Ani proti věčnosti by nic neměl!

A pak si všiml jejich očí. Byly lesklé od slz. Na jedno oko ji lehce políbil a jako by zaslechl zašeptnutí. Přimkla se k němu celým svým tělem a objala ho každou buňkou pevně až drtivě, jako by v něm hledala ochranu, záchranný kruh. Proběhla mu hlavou vzpomínka, že když byl maličký pacholíček a přišel k nim Mikuláš se dvěma čerty, takhle pevně se držel maminky.

Minuta odchodu se nezadržitelně blížila. Lehce se vyvinul z objetí, aby si ještě jednou odběhl tam, kde už dnes třikrát postál. Stačil jí pak pošeptat do ucha, že to bylo kouzelné, že se musejí po Novém roce znovu setkat, přijede docela určitě, a že ji i po jednom dni začal mít rád. Sám se divil, jak to pěkně řekl! Ve chvatu se oblékl, ještě hluboký polibek a rychle ze dveří.

Venku musel překročit zamrzající kaluž, kterou tam zřejmě ze vzteku natropil ten nevpuštěný zákazník. A ani ho nenapadlo jako obvykle, že by se z několika parametrů kaluže dalo spočítat, jaký je venku mráz, a pak skoro až na nádraží v poklusu, v hlavě Soňu a svoje šťastné vnitřnosti.

Až když u pokladny vyndával peněženku, náhle znejistěl. To zelené pouzdro tam nebylo. Proboha, přece to neztratil! Jestli ano, tak na Vánoce zbytečné vydání 5.500 Kč. Vlak už čekal na odjezd, rychle jízenku, protože další vlak už nemá přípoj na Prahu. Ráno má v podniku poslední letošní poradu, na které musí podávat zprávu o předběžné celoroční bilanci firmy. Jsou jakési potíže a nejde to zmeškat.

Hned druhý den ráno zvedl telefon a volal podle seznamu na tamní policii. Samozřejmě se nic nenašlo. Kdo by také dnes, a ještě před Vánoci vracel nalezené peníze! Volal by Soně, ale nevěděl, kde bydlí. A tam, kde asi ted' je, telefon není, to viděl. Zítra už začínají Vánoce a spousta práce nejmní do Silvestra.

Slíbil sice, že přijede hned po Novém roce, ale všechna práce se protáhla tak, že mohl až druhý den po Třech králich. Vzal si volno, usedl do vlaku a z nádraží do města skoro utíkal.

Naladil srdečný úsměv a s růžičkou v tenkém papíře vstoupil do dveří. Ale Soňa tam nebyla. O dvoukorunu si řekla stará vrásčitá paní, která mu tam svým vzhledem organicky seděla.

„Kdepak je dnes paní Soňa?“ obezřetně se zeptal, „vy jste její tetička?“

„Jaká Soňa? A jaká tetička? Počkejte, vy myslíte asi tu ženskou, co tu byla pár dní místo mě. Žádná Soňa, ale nějaká Zdena Strýcová to byla! Celostátně hledaná kapsářka a sňatková podvodnice. Odněkud od Budějovic. V listopadu měla nastoupit na rok nepodmíněně, ale skrývala se, až nakonec ji chytili tady. Hned ten den po Novém roce si ji vyzvedli. Pak šli ke mně, dali mi klíč a všechno mi řekli. Ještě jsem pak byla pár dní v rekonvalescenci, ale teď už tu funguju. Víte že ona tady i přespávala? Nic jí nechybělo. Peníze měla z tržby, není to moc, ale na jídlo jí to stačilo. Kafe, kávovar ve skříní, elektrika zadarmo.“

(„Proto ta karimatka s dekou ve skříní,“ tiše si řekl Mojmir.)

„Ale já se na ni nezlobím,“ pokračovala majitelka této tolik potřebné instituce. „Byla to všechno strašná náhoda a všechno šlo ráz na ráz. Přišla sem zrovna ten den – myslím patnáctého –, co se mi tady udělalo tak zle. Odvedla mě k doktorovi, a když mě pak sanitka odvážela se zápalem plic do špitálu, říkala, že mi to může pohlídat, protože je zrovna bez zaměstnání. A ještě něco říkala, ale tomu už jsem pro horečku nerozuměla. Tak jsem jí dala klíč, a tržbu že si může nechat. Stejně by žádná z toho nebyla, kdyby to bylo zavřené. A lidi by si třeba i odvykli sem chodit. A všichni kolem mysleli, že je to opravdu moje neteř. Asi jim to tak řekla. Poslyšte, nejste vy ten tajemný pan Mojmir? Když ji zatýkali, našli prý u ní zelené pouzdro s penězi. Kolik myslíte, že tam bylo?“

„To vím úplně přesně, protože to bylo moje. Pět a půl tisíce!“

„Tak vidíte, jste to vy. Holka nelhala. Že prý to tady ztratil pan Mojmir a že si pro to sem po Novém roce přijede. Policajti se smáli a asi jí to ještě přitížilo. Ale vy byste jí mohl tím naopak pomoci. Zdálo se mi, že není tak špatná, že jen potřebuje stálé a tvrdé vedení. Ona to je možná taková nemoc. A nemoci na nás posílají shůry, abysme se je naučili léčit. Nemyslíte?“

„Ale myslím.“

„Vy jste ženatý? Ne? Vždyť vy jste ještě štramák v plné síle a myslím, že i mladé holce byste dokázal udělat velkou radost. No nic, takhle to je. Zajděte si na policii pro těch pět a půl tisíce a už jděte, ať mi nemusíte dávat další dvoukorunu. Tu kytičku tady necháte?“

Nepříjemný výslech přetrpěl dost těžce, ale nakonec peníze proti protokolu dostal. Policajti se ani nesmáli, byli to opravdoví profíci.

Teď myslel na ni, na Soňu, vlastně Zdenu. Musí si na to jméno zvyknout, asi se ještě párkrát splete. Třeba má babka z hajzlíku pravdu. Takoví lidé do druhých vidí. Vzpomněl si na Soniny slzy. Třeba opravdu není tak špatná. A že má v životě samou smůlu a našla si svoje řešení a mstí se.

„Jen jestli já bych byl ten pravý tvrdý dozor!“ A pomyslel na svou nerozhodnost a neprůbojnost. A pak se rozhodl: „Navštívím ji tam a uvidím.“ Požádal ještě na stanici o informace a o rady.

Čekat rok! Možná by ji mohli pustit dřív. Vždyť vlastně prokázala, že může dělat i užitečnou práci. Teď má smůlu i on. Když konečně někoho najde...

A jak jeho nešťastná povaha zavelela, hned pevně začal věřit, že to tak bylo, že peníze chtěla vrátit, že chce být jiná a že ho má ráda.

„Bude to dlouhé čekání, ale já vydržím!“ Řekl si to nahlas, aby nabral odvalu. Odvalu pro dlouhé čekání. „To je ten advent,“ říkal si.

Rázně a odhodlaně krácel k nádraží tou pěknou ulicí. Že mrzne, ani necítil. Ale jak se mu začaly do hlavy loudit záporné argumenty, zpomalil, ramena poklesla a ulice zešedivěla.

„Ach jo!“ říkal si. Napravo je květinářství, ráno tam koupil růžičku, co k ní teď čichá hajzlbába. Ani nevěděl, proč tam znovu vstoupil. Jako by se chtěl vrátit na začátek dnešní cesty. Sama od sebe se mu nabídla gerbera, a tak si ji koupil. Jako ve snu.

Probudil se až ve vytopené nádražní čekárně: „Pane, nedělejte mi tu svinčik. Běžte si tu kytku cupat támhle do koše,“ strčila do něj uklízečka. S ukazováčkem a palcem na posledním lístečku gerbera si teď leknutím opravdu nemohl vzpomenout, jestli ten lísteček před tím byl „mám“, nebo „nemám“. S lítostí si přiznal, že to bylo „mám“, takže ten poslední, co mu zůstal v ruce, byl...

V následující měsíce Mojžíra zcela pozřela situace ve firmě, která se jen tak tak vyhnula bankrotu. Nebyl čas zvolna zapomínat. Také do bytu naproti se nastěhovala rozvedená lékařka, hematoložka z Motola. Asi padesátiletá, dcera byla již provdána jinde a syn žil s otcem. Po krátkém seznámení a při několika společných sedánkách při kávě si profesionálně všimla Mojžírova častějšího odbíhání a donutila ho k vyšetření. Vcelku příznivé posouzení z urologické kliniky posunulo vztah ke vzájemné důvěře, vztah plný oboustranného očekávání. Začínal krásný měsíc květen.

Dva dny po prvním máji přišla soudní obsílka: Obvodní soud pro Prahu 2 mu sděloval, že na základě podání Zdravotní služby Vězeňské správy byl označen jako otec budoucího dítěte.

„Ve vlastním zájmu se dostavte v úředních hodinách do kanceláře č. 18, kde bude s Vámi záležitost projednána.“

Mojmír Pivoňka tupě hleděl na text, jen zvolna chápal jeho smysl, částečně s upřímným děsem, částečně s překvapením, které tak plně děsivé nebylo. Mezi ukazováčkem a palcem pravé ruky místo listu papíru ucítil hebký dotek předposledního lístku gerbera.

JEN MÁLO MÝCH BÁSNÍ SE LÍBÍ (A JINÉ BÁSNĚ)

Radana ŠATÁNKOVÁ

JEN MÁLO MÝCH BÁSNÍ SE LÍBÍ

Jen málo mých básní se líbí
(mám pocit, že rodině a
přátelům z donucení)
stárnu
lámou se mi nehty
a špatně spím

Jen málokdo mě osloví „slečno“
lepší se na mě postarší, ale
zaručeně zkušený muži
vztekám se
rozflákám talíře kvůli komusi
a špatně mi tráví

Ještě mi ale nikdo
neuvolnil místo v tramvaji
(často totiž omdlévám; jenže
bledost je zjevně moderní
fenomén)
zaručeně ale vím, že Seropram,
Neuro1 a spol.
jsou špatní společníci a že
Zoloft
zabere až za měsíc
ne, ještě se nebalte do
blázince
mají tam malé přihrádky na
osobní věci
a co když nezbude místo na
sprej proti pocení noh

Žádný MUDr. „přes hlavu“ ještě
nepochopil
proč si tak pěstují své osobní
deprese ...
Lidi se na tebe časem vykašlou
– a kdo ne?

A tak musím poděkovat
svým osobním depresím
za to, že
tady pro mě kdykoliv jsou
a nikdy mě nenechají ve
štychu ...

Jen málo mých básní se líbí
stárnu
trpím nepřízní všelijakých
okolností
nadále budu recitovat klasiky
ve vděčných domovech
důchodců
protože mé básně
byly by těžko
stravitelné

MÚZA

Múza je šelma
Kterou dnes večer musím
Zkrotit Ochočit Udobřit
Múza je ženského rodu
Je žena jako já

Vplouvám do literární kavárny
Útrob bohyně neřesti
Bastet mě svléká
Raz dva tři duše na dlani
Další autor
Prosím

Znají mě
Jsem vším
Čím chci být
Jen dnes jsem se koupala
Ve víně
Oni jako kdyby to věděli
Jsou omámení výpary
Naslouchají
Ukláním se
Odplouvám ...

SCHŮZKA

V šest hodin
buď u hodin.
Nezapomeň
jak
se líbají rty.

...

Zatímco
Ženy v Singapuru pracují
v moderních továrnách

Z OKNA

Z okna si na mě
políčilo Štěstí.

Usmívalo se a řeklo,
že mám pěkné boky.

Ty rudé šaty s kanýry si vem!

Letní ulice se houpala
až k nádraží.

EPITAF Z MLÁDÍ

Tesklivě prší
na moji duši.

Je celá bolavá,
ale má.

Až ji dám Pánu,
možná pár slz uroní
několik lidí
upřímných.

MĚLNÍK

Když přijíždím na Mělník
nejvíce
se mi líbí věžička a přilehlé
vinice.

Ten pohled na zámek
a dolů na soutok dvou řek
je snový jak v pohádce.

Zastavím se
pozdravím krajinu
vše jen tak krátce.

Až navštívím Mělník znova
do královské mlhy mě schová.

Aby
Uspokojily poptávku polovodičů
Na asijském trhu
Já osobně si přeji
Jen to nejlepší

OSTRAVO, OSTRAVO ...

Vzpomínám na
Noční vlaky
Opuštěné vagóny
Chrlící komíny
Co přes den upouštějí decentně
A teď jedou
Na plný výkon

Pára halí město
Vržou koleje
A
V bufetu došly párky

Ostravsko žije
Nad zemí
A pod zemí
Nevěrné manželky
Se zkrášlí pro milence
Muži se v potu spouštějí do hlubin
k jádru Země
A přicházejí ráno
S malováním kolem očí
Do bytů od šachty
Které se upsali

Zdař Bůh
Se jim vyplatilo
Bůh Metan se
Nerozhněval

Ostrava je
Černá
Těžká
Prašný
Málo velebná

...

Žena je každodenní poesie
Je harfou
Kde vlasy jsou struny
Nadra pouštní duny
I zasněžená krajina:
Úsměv sladký půlměsíc
Žena je krásná
A víc už nic

BALET (U KŘÍŽÍKOVY FONTÁNY)

Útlá silueta muže a ženy
Naklánějící se k sobě
Stojící na špičkách
Ladně natahují paže
Za Mozartovy Malé noční hudby
V tiché noci
Za šumu vodopádu
V záři reflektorů

...

Bílé peří těžkne
Mramorem
Hlava padá padá dolů
Oblaka se trhají
Bílé peříčko
Zemřela labuť
Její obnažená krása

...

Nejraději prý má přírodní typ:
Nahá, rozcuhaná, hladová
A schoulená do klubíčka

...

Když se koupu v mešním víně
jsem bez vyznání.

...

Když vyprávíš o mlze
Na benátském nábřeží
Dám ruce přes tvoje oči
A ty musíš hádat:
"Kdo je?"

...

V pravé poledne
uprostřed samoška
klepy klepy klepy
babské břichy nakupují
štangle salámu
klepy klepy klepy
se ví, po dešti bude sucho.

Za pět šest.
Padla.
Nemáme.

...

Umíráček dozvonil.
Zítř ráno bude
snídaně
milování s Petrem
a pohřeb naší sousedky.

...

Babí léto, do tvých pavučin
chtěla jsem se schovat a
poslouchat
smutnou strunu podzimu
jednoho hráče, který
utěšuje stromy

Padá jim listí.
A stydí se za to.

...

V metru někdo fixem napsal,
že Ježíš žije.
Fajn, řekla jsem si.
Když žije,
tak mu i dobře tráví.

ELIPSA

Nejsou tady body dotyku
Ani zřejmé stopy po styku
Ani kaluž krve z ručníku
Ani on a ona

POJEDNÁNÍ O TOM, ŽE STAČÍ JEN PŮL ABECEDY

A - svlékám se do naha (za soumraku)

(B) - někdy nejsem sama

C - zdálo se mi o smrti, byla
to mollová stupnice

D - život mám vzhůru

nohama

E - skočit tak z Eiffelovy
věže

F - vítr fouká, jsem mrtvá a
krásná

G - nenechte mě zpopelnit.

Akord, který se často opakuje

(H) - pořád se na mě díváš.

Jdi pryč

CHÁ - asi se ti vysměju. Já
jsem krásná. Ty jsi ošklivý,
živý

I - nejvíc mi vadí mrtví ptáci

(JÉ) - každou vteřinu můžeš
přijít o všechno i ty

KÁ - cestu nepřestanu
přecházet se zavřenýma
očima

EL - v galeriích vyškrtám
podpisy autorů

EM - tady by mohla skončit

Abeceda. Skoro všechna
písmena k životu stačí.

Jen mě polib na ústa a
přikryj listem.

ZPOVĚĎ

1. V zásadě jím instantní stravu.

2. Nečtu Sport.

3. O pí. Carbolové veřejně rozhlašuju,
že je kráva na entou.

4. (Urbiška taky).

5. Recykluju jenom někdy.

6. S velkou radostí vynechávám
přední stránky novin.

7. Včera jsem nenapsala do deníčku
o tom, jak ...

8. Všude chodím pozdě.

9. Otravná moucha Milena
pozbyla života v kávě.

10. Kradu tužky jako straka.

11. Jinak si žiju dobře.

12. Dělán nekalé žerty.

13. Na zeď ... maluju ...

PS: Jakákoliv shoda jmen je
čistě náhodná !!!

VZPOMÍNKA NA BABIČKU

Kouzelně spálené amolety
dělávala moje babička
v kuchyni provoněné kořením
a přepáleným tukem.

Chodila jsem ji tajně prosit
aby mi ještě připálila
- abych byla hezká holka.

A ona jen pílila
a tiše se smála ...

...

Ze všeho nejhorší je vidět
plakat moře.

Jak asi pláče moře?

Modře?

Co ti ptáci, kteří se koupou v krvi,
odírají o sebe velké strupy,
proč jim nikdo nepomůže?

Z podřepu se vymrští,
několikrát se rozpráhnou
a zpívají.

Trest přichází shora, kam nesmí
doletět.

Zasáhne je blesk, i když není
bouřka.

Zůstali rozpaženi.

Připraveni k letu,
který končí velkým pádem.

...

Srdce moje,
tlučeš jako
kostelní zvon.

Na okapu věže
vyrostla sedmikráska.
A já neudýchám Život.

Světě, nemám silné srdce,
povídám Zubaté.
Ona mi přitakává.

...

Chtěla bych být
prodavačkou květin v Izraelské ulici.
Vítala bych
smuteční hosty, blížící se
v sobotním dopoledni
ke svým zahrádkám.
V slunci na Olšanech cítím
n e s m r t e l n o s t.

Jsem rozevlátá novou
trvalou
a těším se za týden

VOLBY

Václav FRANČ

„Tomudle já říkám žabařina!“ nechal se slyšet v hospodě Tonda Málek, o kterém obecní kronika říká, že musel být v každé veledůležité komisi bývalého obecního zastupitelstva ještě před válkou aspoň jako poslední přisedící do počtu.

„Jen dědku nevypravujte,“ oponovali mladší. „Co já pamatuju, tak to bylo vždycky jednohlasně na sto procent!“ smál se Jirka Mádle.

„Když tys byl ještě na houbách, tak já už dávno seděl v zastupitelstvu, ty smrkáči!“ napomenul jej Tonda.

„No a co se teda dělo tak zázračného?“ chtěli vědět ostatní hosté. Šum sklenic utichl a Tonda Málek začal tahat z rukávu historky, ke kterým si s určitostí něco přidal, něco zapomněl a něco prospal, jak říkávala nebožka Fanda. „Když se ho doma zeptám, co se ve schůzi dělo, tak nic neví. Von tam snad chodí spát!“

V oněch volbách první republiky šlo opravdu do tuhého. Kandidátů na starostenskou židli bylo několik a do voleb mnoho času nezbyvalo, a tak se jednoho dne sešli zástupci politických stran v Bystřici (dneska by se řeklo u kulatého stolu) a začali diskutovat a radit se. Menší strany neměly šanci. neprosadil se Josef Šádek, věrný představitel lidovců, ani Vlád'a Doubek, zástupce komunistů.

„Starosta musí mít přece zkušenosti. Takový starší rozvážný člověk,“ meditoval Jan Bičičtě a myslel především na sebe. Jenže obec měla s jeho starostováním špatné zkušenosti. Jeho kandidatura se povážlivě kymácela, ale nakonec byl přece jenom za agrární stranu navržen jako kandidát číslo jedna.

„Myslím si, že by to měl být člověk věci znalý, ve vesnici uznávaný a dobrý hospodář,“ přísazoval si největší oponent a kandidát číslo dvě, obecní mlynář František Materna, zástupce národních socialistů.

Tak bylo ujednáno. Dva kandidáti, ať si vesnice vybere. Zcela veřejně se vědělo, že vyhraje Materna, který požíval ve vsi velké vážnosti, byl hospodář, jak se patří, a zběhlý ve věcech právních, neboť se k němu chodívali sousedé radit. Zkušenosti ze soudů měl díky častým šarvátkám a třenicím s malorolníkem Bohoušem Roubalem. Volby se blížily a všichni věřili, že proběhnou ve vsi počestnosti a tichosti, že se Materna ujme úřadu, který nakonec zastával již v době nemoci starosty Císaře. Bystřice žila pokojně, vlastně až na jediného člověka, Bohouše Roubala. Lámal si hlavu, jak by Maternovu kandidaturu zvrátil. Nemohl se smířit s tím, že by měl Materna vrch a potom by lehce každou při vyhrál. A tak jednou večer dostal nápad. Když jej žádná strana nenavrhl, je třeba založit stranu vlastní. Pocházel ze sedmi dětí a každé z nich už mělo taky dost potomků. Když všechny pěkně navštíví a seznámí

je s plánem, nenamítnou nic. Příbuzní měli radost, že to snad někdo z jejich krve dotáhne dál, prostě Bohoušovi ten papír bez dlouhých řečí podepsali.

Bohouš běžel na úřad, honem se zaregistrovat. Vlastní rodinná strana měla jediného kandidáta, a to právě v Bystřici. Bohouš Roubal, kandidát číslo tři.

Volební boj začal bez velkých slov, neboť všichni spoluobčané kandidáty dobře znali. Obávali se Roubalových rozmarů a Bičišťovy namyšlenosti, a tak většinou svorně chtěli odevzdat hlasy mlynáři Maternovi.

Až potud by bylo vše v pořádku, kdyby ... kdyby se jednoho rána Toník Málek neprobudil a nevyšel na dvorek, aby ještě za šera nakrmil havěť, nasekal krmení a poklidil ve chlévě. Rozhlíží se k návsi a mezi lípami něco svítí. Něco velkého a bílého. Nejdříve myslel, že je to nějaký člověk, ale když se nic nehýbalo, skočil si do světnice pro kabát a alou na náves. A tam na první lípě visí plakát, pomalovaný a trefně popsáný. Na obrázku je příkrčený muž, kalhoty spuštěné na půl žerdi a na kolemjdoucí vystrkuje holý zadek. Tonda se musel zasmát té povedené kresbě.

„Bohouš Roubal z kalhot trousí,
až je celej zpocenej,
ale u nás za starostu,
chce být letos zvolenej!“

Kdyby Tonda ten plakát sundal, mohl zabránit aféře, která se za pár hodin roznesla po Bystřici jako uragán. Ale co, říkal si, já nikam nekandiduju, nic jsem nevěšel, tak nebudu nic uklízet.

Ráno uviděl to nadělení Bohouš. Místo aby plakát sundal, utíkal pro četníka Trejtnara do Újezda: „Žádám omluvu! To je porušení volebního zákona! Urážka na cti!“ křičel na celou vesnici tak silně, že přišli i ti, co by jinak o tu nádheru na lípě přišli. Strana „zpocených“ podávala jeden protest za druhým, plakát byl jako předmět doličný převezen na přezkoumání na četnickou stanici.

Bohouš podezíral Maternu. Odvěká rivalita dávala nejvážnější důvod. někdo zase tvrdil, že si Bohouš sám chtěl udělat větší popularitu. Dokonce se vyskytly hlasy, že když se dva perou ... a začali podezírat Bičišťého.

„Pročs ten plakát nesundal, Tondo?“ vyčítal Málkovi Trejtnar, neustále bombardovaný chlapy v hospodě.

Pepík Skládal jednou začal: „Já vím, kdo to udělal!“

„Kdo?“ přiletěl k němu Trejtnar.

„Já nevím, jestli to mám říct,“ vytácel se.

„Teď už musíš, nebo budeš popotahovanej!“ vyhrožoval četník.

„Nó ... já ...,“ napínal Skládal.

Četník hořel nedočkavostí. Představoval si, že bude mít konečně pokoj od politikaření. „Kdo?“ naléhal.

„No ... přece pachatel,“ smál se Skládal a Trejtnar jen vztekle mávnul rukou.

Vyšetřovalo se vesele, ale na nic se nepřišlo. A volby klepaly na dveře.

„A kdo to teda namaloval?“ dožadovali se chlapi v lokále.

„Jó, hoši, to bych taky rád věděl,“ mudroval nad fajfkou Málek. „Akorát vím, že starostou se stal Franta Materna. Ten večer, když byl zvolenej, ujížděl na kole k městu zvěstovat tu novinu. Bohouš vzteky ani nemohl usnout,“ popotáhl vypravěč z fajfky. „Tomu já říkám volební boj!“

Když se druhý den ráno Málek probudil a vyšel na zápraží, uviděl na lípě plakát s nápisem. Kresba měla do své předchůdkyně staré více než půl století daleko.

„Chceš dýchat smog
a čistý vzduch jen místy
a nedožit se penze?
Tak vol komunisty!“

BÁSNĚ

Jozev dŘevník BOROVSÝ

Tvůj cíl

Rezavé řetězy mrtvého zvyku,
hromada lží, faleš a klam,
posvátné obrazy, kázání k smíchu,
hladové tlamy kostelních bran.
Cokoliv vyčtené z úchylné knihy,
jediná pravda, farářův řád,
zas další břemeno tíživé viny
dostal jsi od něj, musíš být rád.
Zmatená bezmoc lidské mysli,
čekání na příchod mesiáše,
tragikomická produkce filosofii,
jediná správná cesta k spáse.
Vnímání světa zavřeným okem,
hledání v bibli, důvěra v lež,
jediné přání – být řízen bohem,
to je tvůj cíl, to přece chceš!

Lady Agonie

Neprostupnou tmou zvon půlnoc bije,
to hlásí se o slovo Lady Agonie!
Neslyšně vchází do tvého pokoje,
v objetí strachu – netušíš, co to je.
Co pevně stahuje tvůj vyschlý chřtán,
tvá vůle nad tělem už není pán.
Bezmocně propadáš do náruče Smrti,
strašlivé křeče svaly ti drtí.
Srdce už dotlouklo, zastavil se dech,
marně tápeš ve tmě, hledáš druhý břeh.
Nic kolem není, jen černá tma,
ve které lesknou se Satana rohy dva.
Je jedno, čím jsi byl a jak jsi žil,
s bohem jsi rozmlouval, k němu se modlil.
Teď poznal jsi Pravdu. Smrt – černý klid.
Jenže už pozdě je začínat žít!

SDRUŽENÍ RODÁKŮ A PŘÁTEL ŘEHČE

vyhlašuje 5. ročník literární soutěže

ŘEHČSKÁ SLEPICE 2006.

Soutěž je anonymní a je určena neprofesionálním autorům České republiky, bez věkového omezení. Soutěžící mohou zaslat své dosud nepublikované a do jiných soutěží nezaslané práce bez žánrového omezení (poezie, povídky, fejetony, glosy, historické práce atp.) v rozsahu maximálně 6 normostran textu (psáno na stroji nebo počítači). Vyhlašovatel má na mysli především příspěvky humorné, ve kterých nebude chybět legrace, nadsázka, ironie, recese, prostě sranda. Motto letošního ročníku:

Řehečská literatura ve světě – světová literatura v Řehči.

Soutěž probíhá ve třech kategoriích, a to:

1. kategorie: práce týkající se Řehče, např. obsahy děl řehečských autorů, vliv Řehče na světovou tvorbu, životopisy řehečských literátů atp.,
2. kategorie: poezie na volné téma Život kolem nás a my,
3. kategorie: próza na volné téma Život kolem nás a my.

Soutěžící označí práce vlastním heslem, kategorií (do které práci přihlašuje) a přiloží zalepenou obálku označenou týmž heslem, v níž uvede jméno a příjmení, rok narození, povolání, kategorii, adresu s PSČ a svůj podpis, kterým se zavazuje, že souhlasí s podmínkami soutěže. Soutěžní práci přiloží ve čtyřech výtiscích. Vyhodnocení autoři obdrží „humorné“ věcné ceny a diplomy. Vyhlašovatel si vymíní možnost některou cenu neudělit, popřípadě dvě ceny spojit. Bude-li vydán sborník vítězných prací, obdrží je vítězové zdarma. Vyhlašovatel si vyhrazuje použití soutěžních prací na propagaci pro další ročníky a uveřejnění prací ve sborníku bez nároku na honorář pro autory. Pokud se vyskytne zvlášť zdařilá práce, vítěz obdrží zvláštní cenu, Řehečskou kraslici, s právem používat titul kohout nebo slepice roku 2006. Dále bude udělena Cena řehečského čtenáře. Práce, které nebudou splňovat zadání soutěže, budou ze soutěže vyřazeny (např. příspěvky nepsané na stroji či počítači, větší rozsah práce atp.).

Uzávěrka soutěže je 20. ledna 2006.

Vyhlášení výsledků se uskuteční na jaře roku 2006 (v dubnu). Sdružení rodáků a přátel Řehče se těší na Vaši účast v soutěži a všem účastníkům přeje potřebnou inspiraci. Řehči potom přeje ještě větší šíření slávy tohoto významného místa naší vlasti do všech koutů republiky. (Pro nezasvěcené uvádím, že blízko Řehče leží například okresní město Jičín. Více informací lze nalézt na www.rehec.zde.cz.)

Adresa na zaslání soutěžních prací: Dr. Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka (na obálku uveďte heslo Řehečská slepice 2006) nebo lze použít internetovou cestu: rehec@seznam.cz (anonymita soutěže je pro porotu zachována v plném rozsahu i při zaslání práce e-mailem).

V Řehči 2. října 2005

Za SRPŘ: Václav Franc